ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ

ต้นทุนและผลตอบแทนของการปลูกมันฝรั่ง ในอำเภอแจ้ห่ม

จังหวัดถำปาง

ผู้เขียน

นายวิเชียร ปวงคำใหล

ปริญญา

บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

รองศาสตราจารย์พิกุล โล้วสุวรรณ์ ประธานกรรมการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์เพชรรัตน์ มีสมบูรณ์พูนสุข กรรมการ

บทคัดย่อ

การค้นคว้าแบบอิสระนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนของการปลูกมันฝรั่ง ของเกษตรกร ในอำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือรวบรวมข้อมูลจาก กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่ปลูกมันฝรั่ง จำนวน 244 ราย แบ่งเป็นเกษตรกรที่มีพื้นที่ปลูกมันฝรั่งน้อยกว่า 5 ไร่ จำนวน 132 ราย เกษตรกรที่มีพื้นที่ปลูกมันฝรั่ง 5 – 10 ไร่ จำนวน 105 ราย และเกษตรกรที่มีพื้นที่ ปลูกมันฝรั่งมากกว่า 10 ไร่ จำนวน 7 ราย จากผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

ด้านต้นทุนการปลูกมันฝรั่ง

ต้นทุนผันแปรต่อไร่

เกษตรกรที่มีพื้นที่ปลูกน้อยกว่า 5 ไร่ มีต้นทุนผันแปรต่อไร่สูงที่สุด เท่ากับ 9,879.61 บาท รองลงมาคือ เกษตรกรที่มีพื้นที่ปลูก 5 – 10 ไร่ เท่ากับ 9,792.11 บาท และเกษตรกรที่มีพื้นที่ปลูก มากกว่า 10 ไร่ เท่ากับ 9,293.89 บาท ตามลำดับ

ต้นทุนคงที่ต่อไร่

เกษตรกรที่มีพื้นที่ปลูก 5 – 10 ไร่ มีต้นทุนคงที่ต่อไร่สูงที่สุด เท่ากับ 4,893.51 บาท รองลงมา คือ เกษตรกรที่มีพื้นที่ปลูกน้อยกว่า 5 ไร่ เท่ากับ 4,616.48 บาท และเกษตรกรที่มีพื้นที่ปลูกมากกว่า 10 ไร่ เท่ากับ 1,102.44 บาท ตามลำดับ ต้นทุนรวมต่อไร่

เกษตรกรที่มีพื้นที่ปลูก 5 – 10 ไร่ มีต้นทุนรวมต่อไร่สูงที่สุดเท่ากับ 14,685.62 บาท รองลงมา คือ เกษตรกรที่มีพื้นที่ปลูกน้อยกว่า 5 ไร่ เท่ากับ 14,496.09 บาท และเกษตรกรที่มีพื้นที่ปลูกมากกว่า 10 ไร่ เท่ากับ 10,396.33 บาท ตามลำคับ

ต้นทุนรวมต่อกิโลกรัม

เกษตรกรที่มีพื้นที่ปลูก 5 – 10 ไร่ มีต้นทุนรวมต่อกิโลกรัมสูงที่สุด เท่ากับ 6.38 บาท รองลงมาคือ เกษตรกรที่มีพื้นที่ปลูกน้อยกว่า 5 ไร่ เท่ากับ 6.21 บาท และเกษตรกรที่มีพื้นที่ปลูกมากกว่า 10 ไร่ เท่ากับ 4.34 บาท ตามลำดับ

โดยเปรียบเทียบแล้วพบว่า ไม่ว่าจะพิจารณาดันทุนการปลูกมันฝรั่งในพื้นที่ศึกษาในด้านใด การใช้พื้นที่ปลูกมากกว่า 10 ไร่ขึ้นไป จะทำให้เกษตรกรเสียด้นทุนต่ำที่สุด

ด้านผลตอบแทนในการปลูกมันฝรั่ง

หากพิจารณาด้านผลตอบแทนจากการปลูกมันฝรั่ง ทั้งค้านปริมาณผลผลิตและผลตอบแทน จากการจำหน่ายพบว่า เกษตรกรที่มีพื้นที่ปลูกมากกว่า 10 ไร่ ได้ผลผลิตมันฝรั่งได้มากที่สุด 2,393.36 กิโลกรัมต่อไร่ รองลงมาคือ เกษตรกรที่มีพื้นที่ปลูกน้อยกว่า 5 ไร่ ได้ผลผลิต 2,333.78 กิโลกรัมต่อไร่ และเกษตรกรที่มีพื้นที่ปลูก 5 – 10 ไร่ ได้ผลผลิต 2,302.86 กิโลกรัมต่อไร่ ตามลำคับ ทุกกลุ่มขาย ผลผลิต ได้กิโลกรัมละ 7.50 บาท และมีความพอใจในราคาขายดังกล่าว

สำหรับผลตอบแทนจากการจำหน่ายพบว่า เกษตรกรที่มีพื้นที่ปลูกมากกว่า 10 ไร่ ได้รับ ผลตอบแทนต่อไร่สูงที่สุด คือ 17,950.20 บาท รองลงมาคือ เกษตรกรที่มีพื้นที่ปลูกน้อยกว่า 5 ไร่ เท่ากับ 17,503.35 บาท และเกษตรกรที่มีพื้นที่ปลูก 5 – 10 ไร่ เท่ากับ 17,271.45 บาท ตามลำดับ

ผลตอบแทนสุทธิต่อไร่

เกษตรกรที่มีพื้นที่ปลูกมากกว่า 10 ไร่ ได้รับผลตอบแทนสุทธิต่อไร่สูงที่สุด 7,553.87 บาท รองลงมาคือ เกษตรกรที่มีพื้นที่ปลูกน้อยกว่า 5 ไร่ เท่ากับ 3,007.26 บาท และเกษตรกรที่มีพื้นที่ปลูก 5 – 10 ไร่ เท่ากับ 2,585.83 บาท

· ผลตอบแทนสุทธิต่อกิโลกรัม

เกษตรกรที่มีพื้นที่ปลูกมากกว่า 10 ไร่ ได้รับผลตอบแทนสุทธิต่อกิโลกรัมสูงที่สุด 3.16 บาท รองลงมาคือ เกษตรกรที่มีพื้นที่ปลูกน้อยกว่า 5 ไร่ เท่ากับ 1.29 บาท และเกษตรกรที่มีพื้นที่ปลูก 5 – 10 ไร่ เท่ากับ 1.12 บาท

อัตราส่วนผลตอบแทนสุทธิต่อไร่ต่อต้นทุนต่อไร่ เกษตรกรที่มีพื้นที่ปลูกมากกว่า 10 ไร่ มีอัตราส่วนผลตอบแทนสุทธิต่อไร่ต่อต้นทุนต่อไร่สง ที่สุด คือร้อยละ 72.66 รองลงมาคือ เกษตรกรที่มีพื้นที่ปลูกน้อยกว่า 5 ไร่ เท่ากับร้อยละ 20.75 และ เกษตรกรที่มีพื้นที่ปลูก 5 – 10 ไร่ เท่ากับ ร้อยละ 17.61

โดยเปรียบเทียบแล้วพบว่า เกษตรกรที่มีพื้นที่ปลูกมากกว่า 10 ไร่ จะได้ผลตอบแทนสูงกว่า เกษตรกรที่มีพื้นที่ปลูกขนาดอื่น ๆ ดังนั้น เมื่อเปรียบเทียบต้นทุนและผลตอบแทนจากการปลูกมันฝรั่ง โดยเกษตรกรที่มีพื้นที่ปลูกทั้ง 3 ขนาดแล้ว เกษตรกร ที่มีพื้นที่ปลูกขนาดเกินกว่า 10 ไร่ขึ้นไป จะได้ ผลประโยชน์ดีกว่าและมากกว่า

ด้านปัญหาในการปลูกมันฝรั่ง

เกษตรกรที่ปลูกมันฝรั่งที่มีพื้นที่ปลูกน้อยกว่า 5 ไร่ 5 – 10 ไร่ และมากกว่า 10 ไร่ ทั้ง 3 กลุ่ม ส่วนใหญ่ประสบปัญหาด้านการผลิตในด้านผลผลิตไม่แน่นอน รองลงมาคือ ปัญหาสภาพดินฟ้าอากาศ แห้งแล้ง

เกษตรกรที่ปลูกมันฝรั่งที่มีพื้นที่ปลูกน้อยกว่า 5 ไร่ และ 5 – 10 ไร่ ประสบปัญหาด้านการเงิน ในด้านเงินลงทุนสูง ขณะที่เกษตรกรที่มีพื้นที่ปลูกมากกว่า 10 ไร่ ประสบปัญหาในด้านขาดเงินทุน หมุนเวียน

เกษตรกรที่ปลูกมันฝรั่งที่มีพื้นที่ปลูกน้อยกว่า 5 ไร่ ประสบปัญหาการตลาดด้านราคาผลผลิต มันฝรั่งไม่แน่นอน ส่วนเกษตรกรที่มีพื้นที่ปลูก 5 – 10 ไร่ บางส่วนประสบปัญหาด้านพ่อค้าคนกลาง รับซื้อในราคาต่ำ ขณะที่เกษตรกรที่มีพื้นที่ปลูกมากกว่า 10 ไร่ บางส่วนประสบปัญหาด้านราคาผลผลิต มันฝรั่งไม่แน่นอน และพ่อค้าลนกลางรับซื้อในราคาต่ำ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ Copyright© by Chiang Mai University All rights reserved

Independent Study Title

Cost and Return on a Potato Planting in Amphoe Chae Hom,

Changwat Lampang

Author

Mr. Wichian Poungkhamlai

Degree

Master of Business Administration

Independent Study Advisory Committee

Associate Professor Phikul Khowsuwan

Chairperson

Assistant Professor Pecharat Mesomboonpoonsuk Member

ABSTRACT

The objective of this study was to study the cost and return on a potato planting in Amphoe Chae Hom, Changwat Lampang. Collecting data from 244 farmers that were divided into 3 groups owing to the potato plant size owners, 132 of the first group own less than 5 rai, 105 of the second group own between 5 - 10 rai and 7 of the third groups own more than 10 rai. The results of the study are as follow:

Costs of potato planting

Variable Cost (VC) per Rai

The farmers that own less than 5 rai costed the highest variable cost that was 9,879.61 baht, the next one was the farmers that own between 5-10 rai costed 9,792.11 baht, and the last was the farmers that own more than 10 rai costed 9,293.89 baht.

Fixed Cost per Rai

The farmers that own between 5 - 10 rai costed the highest fixed cost that was 4,893.51 baht, the next one was the farmers that own less than 5 rai costed 4,616.48 baht, and the last was the farmers that own more than 10 rai costed 1,102.44 baht.

Total Cost per Rai

The farmers that own between 5 - 10 rai costed the highest total cost that was 14,685.62 baht, the next one was the farmers that own less than 5 rai costed 14,496.09 baht, and the last was the farmers that own more than 10 rai costed 10,396.33 baht.

Total Cost per kilogram

The farmers that own between 5 - 10 rai costed the highest total cost per kilogram that was 6.38 baht, the next one was the farmers that own less than 5 rai costed 6.21 baht, and the last was the farmers that own more than 10 rai costed 4.34 baht.

By comparing, the farmers that own more than 10 rai costed the lowest costs of potato planting.

Returns on potato planting

The farmers that own more than 10 rai had the highest potato outputs that was 2,393.36 kilogram/rai, the next one was the farmers that own less than 5 rai had 2,333.78 kilograms/rai, and the last was the farmers that own between 5 - 10 rai had 2,302.86 kilograms/rai. The whole 3 groups had 7.50 baht/kilogram for the selling price and they were satisfied with this price.

The farmers that own more than 10 rai had the highest annual return that was 17,950.20 bath/rai, the next one was the farmers that own less than 5 rai had 17,503.35 bath/rai, and the last was the farmers that own between 5 - 10 rai had 17,271.45 bath/rai.

Net Returns per Rai

The farmers that own more than 10 rai had the highest net returns per rai that was 7,553.87 bath, the next one was the farmers that own less than 5 rai had 3,007.26 bath, and the last was the farmers that own between 5-10 rai had 2,585.83 bath.

Net Returns per kilogram

The farmers that own more than 10 rai had the highest net returns per kilogram that was 3.16 bath, the next one was the farmers that own less than 5 rai had 1.29 bath, and the last was the farmers that own between 5 - 10 rai had 1.12 bath.

Ratio Profits and Costs per Rai

The farmers that own more than 10 rai had the highest ratio profits and costs per rai that was 72.66%, the next one was the farmers that own less than 5 rai had 20.75%, and the last was

the farmers that own between 5-10 rai had 17.61%.

By comparing, the farmers that own more than 10 rai had the highest returns on potato planting.

Potato planting problems

Most of the farmers that own less than 5 rai, between 5 - 10 rai, and more than 10 rai had the potato planting problems about the uncertainty of potato outputs and the arid weather.

The farmers that own less than 5 rai and between 5-10 rai faced the financial problem about the high cost of investment, while the farmers that own more than 10 rai had the problem about the in lacked of the revolving capital.

The farmers that own less than 5 rai faced the marketing problem on uncertainty of potato selling price, but some the farmers that own more than 10 rai faced the problems of depressed the selling price by middleman, and some the farmers that own between 5-10 rai faced the problem of uncertainty of potato selling price and the middleman depressed selling price.

